

Van paardenkoets

Margreet van Gastel

(64) is zelfstandig adviseur over duurzaamheid en vicevoorzitter van het VVD-netwerk Liberaal Groen.

Bewust en duurzaam leven, het is een mooi streven. Maar de praktijk blijkt weerbarstig. OneWorld kijkt binnen bij mensen met duurzame ambities. “Toen ik jong was bestond plastic nog niet eens.”

Tekst & foto's Rinske Bijl

s tot e-bike

Kees glimlacht altijd even, als hij hoort over nieuwe initiatieven om minder plastic te gebruiken, of nieuwe methodes om afval te recyclen. “Waar heb ik dat eerder gehoord?”, denkt hij dan. Op de Zeeuwse boerderij waar hij in de jaren '30 van de vorige eeuw opgroeide, wist men niet beter. “Plastic bestond toen nog niet eens. Er was helemaal geen vuilnisophaaldienst, je hergebruikte alles. Als ik boodschappen deed bij de kruidenier werd alles in een papieren zak afgewogen. En iedere familie had een eigen varken, dat de etensresten opat en in de herfst geslacht werd. Daar at je dan tot in het voorjaar vlees van.”

Hij heeft warme herinneringen aan die tijd, vooral aan de ritjes in de paardenkoets. Maar ontwikkelingen kun je niet tegenhouden, en dat zou hij ook niet willen. “Kijk alleen al hoeveel verder de geneeskunde nu is dan toen. Het is alleen jammer dat we onze kennis over de circulaire economie zijn kwijtgeraakt. Nu moeten we alles opnieuw uitvinden.”

Margreet is ruim twintig jaar jonger. Ook voor haar is het vanzelfsprekend om bewust met spullen om te gaan. Trots laat ze de stoelen bij de eettafel zien. “Kijk, als de zitting versleten is, kun je natuurlijk nieuwe stoelen kopen. Maar ik heb met de naaimachine een nieuwe zitting gemaakt van een oude sjaal. Aan de onderkant houdt tape de boel bij elkaar, aan de bovenkant zie je daar niks van.” →

Kees van Gastel

(85) is gepensioneerd internist. Het stel woont in Arnhem. Ze hebben een volwassen dochter en zoon. Eens in de veertien dagen passen ze op hun kleindochter van een jaar.

Circulair

Toen Kees opgroeide was hergebruik van materialen heel normaal. "Plastic bestond niet eens."

Je eigen straatje Kees en Margreet

Stokrozen

Het zaad is al gedroogd voor volgend jaar.

Bevoorrecht

Voor het geld hoeven ze niet zuinig te zijn. Margreet: "We bevinden ons in een riantie situatie en kunnen ons makkelijk een andere leefwijze veroorloven. Maar als we op vakantie gaan, slapen we nou eenmaal liever op een camping dan in een luxe resort." Het stel reist graag en vaak naar verre landen, en ze realiseren zich dat reizen met het vliegtuig niet goed is voor het milieu. Kees: "Onze kinderen hebben ons er wel toe aangespoord om dat te compenseren met **Trees for All**, maar eerlijkheidshalve denken we daar niet altijd aan." Toch vinden ze het reizen belangrijk, omdat het hen bewust maakt van wat er in de rest van de wereld speelt en hoe arm mensen in sommige landen zijn.

Men realiseert zich te weinig hoe goed wij het hier hebben in Nederland, vindt Margreet. En dat brengt een verantwoordelijkheid met zich mee. Ze is al veertig jaar betrokken bij een stichting die projecten ondersteunt in Nepal, Ghana

Jaarlijks worden er 10 miljard meer bomen gekapt, dan geplant.

en Suriname. Kees heeft wel wat twijfels over het nut van ontwikkelingssamenwerking. "Je moet ervoor waken dat alles weer instort zodra jij je hielen licht." Margreet: "Maar als je sceptisch gaat zitten doen, dan kom je er natuurlijk niet. Iedereen kan een steentje bijdragen, hoe klein ook."

Groen rechts

Die nadruk op de eigen verantwoordelijkheid is typisch liberaal, volgens Margreet. Voor de VVD was ze al raadslid, Statenlid en wethouder. Nu is ze vicevoorzitter van Liberaal Groen, een landelijk VVD-netwerk om duurzaamheid hoger op de politieke agenda te krijgen. "Het algemene beeld is dat rechts niet groen zou zijn, maar dat klopt niet. De beste milieuministers die er geweest zijn, waren van de VVD: Winsemius en Nijpels. Links is meer van het zorgen voor elkaar." Kees: "Het liberale gedachtegoed dicteert dat iedereen zelf

Warmte

Met een kasje in de tuin kun je ook in Nederland tomaten en olijven kweken.

Trappen

In de heuvelachtige omgeving van Arnhem komt de e-bike van Margreet goed van pas.

“
Het algemene beeld is dat rechts niet groen zou zijn, maar dat klopt niet

Zonnestroom

In de jaren '70 lieten ze al zonnepanelen op het dak leggen en hun huis isoleren.

moet nadenken over waar we nu mee bezig zijn. Als er meer bewustwording bij mensen over het milieu komt, dan heb je al een belangrijke stap gemaakt.” Margreet: “De overheid moet daarin voorwaarden-scheppend zijn, zorgen dat er geen belemmerende regelgeving meer is en moet de markt zijn werk laten doen.”

Zelf werd Margreet genomineerd als groenste politicus van Nederland, omdat ze als wethouder in Arnhem zoveel voor elkaar had weten te krijgen. Een groen dak voor het stadhuis bijvoorbeeld, LED-verlichting op de toegangswegen en een milieuzone op de binnenring om vervuילend vrachtverkeer tegen te gaan. Maar ook: de bermen alleen maaien als bijen daar geen last van hebben. Margreet: “En Arnhem was de eerste gemeente die de **Zonatlas** invoerde, waarmee je kunt zien welke daken geschikt zijn voor zonnepanelen.”

Inmiddels is van alle Nederlandse daken bekend wat het zonnendement kan zijn. zonatlas.nl

Nu adviseert ze overheden en bedrijven over duurzaamheid. En ze is ambassadeur van Energieuitdagingen 2020, een project van het ministerie van Economische Zaken. Naast allerlei andere nevenfuncties in besturen en raden van toezicht. Kees: “Je hebt natuurlijk verschillende manieren om duurzaam te leven. Met onze levenswijze zijn we stille bouwers, die gewoon doen wat ze belangrijk vinden en anderen daar niet mee lastigvallen. Maar met haar werk bevindt Margreet zich juist in de frontlinie, daar is ze een roeper op de barricaden.”

Zelf trappen

Ze reist er het hele land voor door, maar doet dat zoveel mogelijk met het openbaar vervoer. Haar cabrio deed ze weg, en verving die door een e-bike. Kees vindt dat maar niks, zo'n motortje op de fiets. “Je kunt toch ook gewoon zelf trappen!” Zelf sport hij elke dag, eerst tien minuten op de crosstrainer, dan tien minuten op

de fiets en dan nog een uur wandelen. Gezondheid en duurzaamheid zijn voor hem onlosmakelijk met elkaar verbonden. “Als iedereen gezonder leeft, zou dat al een grote bijdrage zijn. Gewoon minder vlees eten, vaker de fiets pakken, groente uit de moestuin.” Hij heeft het zijn patiënten ook altijd geadviseerd, en voelt zich er zelf goed en gezond bij. Een beetje soberder leven hoeft helemaal geen opoffering te zijn, vindt hij. Maar we moeten wel accepteren dat we keuzes moeten maken. Margreet: “We willen allemaal wél goedkope energie, maar geen windmolen naast ons huis. We willen allemaal mobiel bellen, maar geen zendmast in de achtertuin. Dat is natuurlijk niet vol te houden.”

Kees kan inmiddels terugkijken op een lang leven. Heeft hij het goed gedaan? “Ach, het kan altijd beter. Ik had ook als tropenarts kunnen gaan werken, maar dat ging mij te ver.” Waar beiden wel tevreden over zijn, is dat ze hun bewuste levensstijl door hebben kunnen geven aan hun kinderen. Margreet: “Het is mooi om te zien dat onze dochter vegetariër is en geen auto bezit. En onze zoon is gepromoveerd in het pak van Kees, dat vijftig jaar bij ons op zolder heeft gelegen. Dat is toch prachtig?” ●

Insectenhotel

Omdat alle kleine beetjes helpen.